

Denne Underbalance paa ca. 8 Milliarder Kroner i 50 Aar eller mere end ca. 160 Mill. Kr. aarlig i Gennemsnit er hovedsagelig blevet dækket ved Hjælp af Skibsfartsindtægter og ved optagne Laan i Udlandet. Danmarks Kapitalbalance overfor Udlandet antages i 1872 at have været i vor Favør med 131 Mill. Kr., medens Forholdet i 1891 var forskudt saaledes, at Overskuddet kun var 8 Mill. Kr., idet Hensyn herved alene tages til Værdipapirer. I 1880 kan vort Tilgodehavende herefter maaske anslaaes til ca. 50 Mill. Kr. I 1929 var Nettogælden til Udlandet 959 Mill. Kr.

Statsgælden var i 1880 174 Mill. Kr., deraf kun 14 Mill. Kr. til Udlandet. I 1929 er hele Statsgælden opgjort til 1 353 Mill. Kr., deraf 722 Mill. Kr. til Udlandet. Af disse Tal fremgaar det, at Danmark ikke har gennemført sine Erhvervsudvidelser for egne Midler. Jævnside med den forøgede Gældsstiftelse i Udlandet gaar et stedse stigende Forbrug af fremmede Varer, herunder adskillige Varer af mere eller mindre luksusagtig Karakter og Varer, som lige saa vel kunde have været fremstillet her i Landet.

Indtil 1929 forløb vor Eksport — med den ved Verdenskrigen og den efterfølgende Spekulationsperiode forvoldte Afbrydelse — som tidligere nævnt normalt. Eksportindtægterne beløb sig i 1929 til 1 712,1 Mill. Kr., medens Importen androg 1 793,6 Mill. Kr. Herefter begyndte Vanskelighederne imidlertid at tage Fart. Den voldsomme Stigning i Produktionsevnen Verden over og den af Verdenskrigen ødelagte Købeevne hos store Dele af Befolkningen forstyrrede ganske den økonomiske Balance. Vor Eksport dalede i 1930 med omtrent 100 Mill. Kr. til 1 616 Mill. Det var navnlig Eksporten af Kreaturer og Smør, der svigtede. Hornkvæg-Eksporten androg i 1929 270 000 Stykker til en Værdi af 78 Mill. Kr., i 1930 kun 169 000 Stykker til en Værdi af 50 Mill. Kr. I 1931 faldt Eksporten yderligere til 1 333 Mill. Kr., medens Importen androg 1 465 Mill. Kr. Kvægekporten dalede til 124 000 Stykker til en Værdi af 29½ Mill. Kr., og der var ogsaa stor Nedgang i Smør- og Flæskepriserne. Ved Betragtningen af disse Tal i Sammenligning med Tallene for 1929 maa yderligere erindres, at den danske Krone i de sidste Maanedes af 1931, efter at Englands Opgivelse af Guldstandarden havde tvunget Danmark til ogsaa at ophæve Sedlernes Guldindløselighed, ikke længere var i Paritet med Guld.

Sverige og Norge forlod Guldet, og herefter maatte som nævnt ogsaa Danmark, hvis Stilling var særlig vanskelig som Følge af det engelske Markeds afgørende Betydning for dansk Landbrug, følge efter; ved Loven af 29. September 1931 om Indløseligheden af Nationalbankens Sedler blev Handelsministeren bemyndiget til indtil Udgangen af November Maaned 1931 at fritage Nationalbanken for Forpligtelsen til at indløse Nationalbankens Sedler med Guld og til at købe Guld. De nærmere Vilkaar for Fritagelsen skulde fastsættes ved en Overenskomst, ifølge hvilken Banken maatte forpligte sig til, saalænge den ikke indløste sine Sedler med Guld, at handle i Overensstemmelse med den kongelige Bankkommissær med Hensyn til Bankens Handel med Valuta og de dermed i Forbindelse staaende Forhold, ligesom Banken maatte forpligte sig til at afgive til Staten den Fortjeneste, som den maatte opnaa ved Fritagelsen for Forpligtelsen til at indløse Sedlerne med Guld. Endelig nedsattes der i Henhold til Loven et Udvalg, Rigsdagens Valutaudvalg, som Handelsministeren skulde forhandle med om de i Forbindelse med Loven staaende Forhold. Hermed begyndte den særlige Valutalovgivning.

Det viste sig hurtigt, at yderligere Foranstaltninger var nødvendige. Ved Lov af 18. November 1931 blev Handelsministeren bemyndiget til at forbyde Tilbagekøb af danske Aktier og Obligationer fra Udlandet samt til at hindre Udførsel af danske Kroner og til at paabyde Eksportører at overføre deres Tilgodehavende i Udlandet til dansk Valuta. Denne Lov havde Gyldighed til 1. Marts 1932, men baade denne Lov og Loven af 29. September 1931 forlængedes ved Lov af 27. Februar 1932. I Henhold til Lov af 27. November 1931 blev der med Gyldighed indtil Udgangen af 1931 udstedt Importforbud mod